

Leiðarin:

Allir føroyingar eru hjartaliga vælkomnir

– Eitt sum eg leggi til merkis, er, at føroyingar framvegis eru gestabliðir og hjálpsamir. Føroyingar geva sær altíð tíð til at seta seg niður og prátta við fólk, sigur Eirný Ásgeirsdóttir, ið er dagligur leiðari á Ørkini í Reykjavík

Í íslenska høvuðsstaðnum Reykjavík er nógv í at velja. Á Laugarvegnum, sum er høvuðsgøtan, liggja mat- og kaffistovurnar á hvørjum horni. Tað eru eisini nógv stóð at búgva í, tá tú vitjar í høvuðsstaði Íslendinga. Kappingin millum tey stóru gistingarhúsinu Esja og Borg er stór, og íslenska Flugleiðir er nú farið at gera pakkaferðir, har ferðafólkini búgva á hotellinum hjá flugfelagnum.

Mitt í øllum hesum roknum í einum býi, sum fyrreikar seg til túsund ára skiftið, liggur eitt føroyskt sjómansheim.

Koyrir tú eitt sindur niðan frá miðbýnum, kemur tú til eitt sermerkt bygt hús, og yvir hurðini stendur Færøyska Sjómannahæimilið Ørkin.

Brautarholt 29 er bústaðurin hjá føroyska sjómansheiminum í Reykjavík, og haðani eru bert góðir tiggju minuttir til gongu oman í miðbýn.

Eirný Ásgeirsdóttir er dagligur leiðari á Ørkini, og hon greiðir frá søguni um húsið:

– Tað, sum teir flestu Íslendingar minnst, var gamla Sjómannastovan, sum var her í Reykjavík. Fyrr arbeiddu nógvir føroyingar í Íslandi, og tað var stóruð tórvur á eini tíflikari stovu. Tað hevði týðning fyrri føroyingar at hitta aðrar føroyingar og frætta tíðindi heimanífrá.

Tað gjørdist skjótt greitt, at Sjómannastovan var ov lítil, og í 1978 byrjaði arbeiðið við at gera eitt føroyskt sjómansheim í Reykjavík. Eitt stórt innsavningararbeiði varð sett í verk, studdingur varð fingin úr Føroyum, og fyrsta í áttatiárunum stóð fyrsti parturin av húsnum liðugur.

Sjálvboðið arbeiði

Hetta arbeiðið var fyrri tað mesta sjálvboðið. Heilar familjur fóru til Reykjavíkar í summarfrí – tey búðu í

tí partinum, sum stóð uppi, meðan tey arbeiddu við at byggja restina.

Her nevni Eirný Ásgeirsdóttir Jens og Mariu Petersen úr Suðuroy, sum hava verið í Reykjavík síðani einaferð í fimtiárunum, og Jákup og Justu Mortensen. Jákup Mortensen var formaður í byggingevndini, meðan kona hansara Justa var forkvinna í kvinnuringinum, sum altíð hevur havt tætt samband við Ørkina.

– Øll hesi fólkini høvdu ein dreym um at fáa húsið upp at standa – her skuldu føroyingar kenna seg heima og hava tað gott. Her skuldu sjómennirnir kunna koma og kenna seg eitt sindur sum heima í Føroyum, tá teir høvdu verið leingi burturi heimanífrá, sigur Eirný Ásgeirsdóttir.

Størsti parturin av húsnum, sum tað sær út í dag, er rættiliga nýggjur. Hetta er eitt sermerkt byggingar, og tað tók langa tíð at byggja, men í 1991 var húsið so

– Her skuldu føroyingar kenna seg heima og hava tað gott. Her skuldu sjómennirnir kunna koma og kenna seg eitt sindur sum heima í Føroyum, tá teir høvdu verið leingi burturi heimanífrá, sigur Eirný Ásgeirsdóttir um byrjanina til føroyska sjómansheimið í Reykjavík

Mynd: Alvir Haraldsen

vígt.

Triði leiðarin

Fyrstu árinu vóru Símun og Elin Hansen úr Skopun leiðarar. Tey gjørdu eitt gott arbeiði, ikki minst tí tað altíð er torført tey fyrstu árinu, tá gongd skal fáast á. Eftir Símun og Elinu vóru Jákup og Rósa Hansen, eisini úr Skopun, leiðarar í trý ár, og fyrri tveimum árum síðani bleiv Eirný Ásgeirsdóttir leiðari.

Hon er ikki føroyingur, og sjálv sigur hon, at tað einasta sambandið, hon hevur við Føroyar, er, at hon kennir nógv fólk hiðani.

– Tað byrjaði við, at eg hjálpti eitt sindur til onkun-

tíð, m.a. sum nátturvørður. Tá Rósa og Jákup góvust, royndu tey at fáa onkran annan føroying sum leiðara. Men tey fingi bert fólk við stórum familjum, og hetta er helst ikki eitt arbeiði fyrri familjufólk, eftirsum tað er nátt- og dagarbeiði, sigur Eirný Ásgeirsdóttir.

– Sjálv haldi eg eisini, at tað kanska hevði verið betri, um ein føroyingur var leiðari, men eg haldi meg merkja, at føroyingar eru glaðir fyrri at koma her.

Eirný vísir á, at tað hevði verið allarbest, um tað hevði borið til at havt tveir leiðarar á sjómansheiminum – ein føroyskan og ein íslendskan.

– Men vit mugu hjálpast við tí fólknum, vit hava. Hetta arbeiðið hevur eisini givið mær nógv – eg kenni betur føroyingar og føroyskan hugsunarhátt. Eitt sum eg leggi til merkis, er, at føroyingar framvegis eru gestabliðir og hjálpsamir. Tað hava Íslendingar tíverri mist eitt sindur av. Her í Reykjavík skal alt ganga so skjótt fyrri seg. Her eru ikki so góðar stundir, men føroyingar geva sær altíð tíð til at seta seg niður og prátta við fólk, sigur hon.

– At enda við eg bert siga, at allir føroyingar eru hjartaliga vælkomnir á føroyska sjómansheimið í Reykjavík – hetta er tykkara hús.

Starvsfólkið:

Her eru Føroyar og Ísland brøðratjóðir

– Eg kann so avgjørt mæla ungum føroyingum til at koma til Reykjavíkar, sigur Andrea á Rípunni, sum arbeiðir á Ørkini

Um summarið, tá mest er at gera, arbeiða sjei fólk á føroyska sjómansheiminum í Reykjavík. Húsið hevur tann politikk, at tað helst

skulu vera í øllum førum tveir føroyingar millum starvsfólkini hesa tíðina. Ein av hesum er 23 ára gamla Andrea á Rípunni úr

Klaksvík.

Hon byrjaði at arbeiða á Ørkini fyrst í august og skal vera í eitt ár fyrri fyrst.

– Eg var her í Íslandi í

– Sum føroyingur verður tú sera væl móttikin allastaðni. Fólk eru sera vinarlig, ikki minst aftan á skalvalopini á Flateyri og í Súðavík. Íslendingar

hava ikki gloymt, at føroyingar savnaðu pening inn tá, sigur Andrea á Rípunni um íslendingar

Mynd: Alvir Haraldsen

gongsgentur, men tað hevði eg als ikki hildið út.

Gott at lesa í Reykjavík

Nógvir føroyingar kunnu hugsast sær at farið til Íslands at arbeiða ella lisið, men setast aftur orsakað av eitt nú málinum ella stundinum. Tað skilir Andrea ikki so væl.

– Eg kann so avgjørt mæla ungum føroyingum til at koma til Reykjavíkar. Eg haldi, at universitetið her er á eins høgum støði og tað er í Danmark. Nógv eru bangin um stundin, men tú fært tann danska stuðulin við tær yvir her, sigur hon.

– Tey flestu, sum koma, eru listarfólk – málara og tónleikarar – men tey eru heilt fá, sum koma hendavegin fyrri at útbúgva seg. Tað kundi annars verið tað mest nærliggjandi, tí londini eru so eins, og Reykjavík er ein deiligur býur at búgva í. Tað er kanska eitt sindur dýrt at liva her, men um tú ikki ert bangin fyrri at hava arbeiði við síðuna av, roki eg við, at tað hevði verið meira gevandi at komið hendavegin enn at farið til Danmarkar.

Um málið sigur hon, at tað fall henni lætt, og at um tú biður íslendingar tosa eitt sindur seinni enn vanligt, skilir tú teir, og øvugt.

– Tað kann vera trupult at fáa eitt stað at búgva her í Reykjavík, tí sera nógvir íslendingar flyta eisini til

Reykjavíkar nú. Men tú fært eisini sera góða hjálp til at finna eina íbúð o.a. Men um føroyingar koma hendavegin fyrri at ganga í skúla, hevði eg rátt teimum til at komið eitt sindur fyrri, t.d. til at arbeiða í summarfrítíðini fyrri at læra seg málið o.s. fr.

Fyri tveimum vikum síðani var føroyski landstýrismaðurin Signar á Brúnni í Íslandi, har hann m.a. fundaðist við íslenska undirvingarmálaráðharran um at fáa eitt stóri samstarv í lag á skúlaøkinum, so kanska fara fleiri skúlahugadur føroyingar í framtíðini at venda eyguni móti út-norði.

Føroyar eru brøðratjóð

Íslenska fólkid er rættiliga líkt tí føroyska við tí einu broytingini, at íslendingar hava lært at klára seg sjálvar, og tað situr nú djúpt í samfelagnum. Íslendingar meta heldur ikki føroyingar sum veruligar útlendingar, men sum brøðrafólk.

– Sum føroyingur verður tú væl móttikin allastaðni. Fólk eru sera vinarlig, ikki minst aftan á skalvalopini á Flateyri og í Súðavík. Íslendingar minnst framvegis, at føroyingar savnaðu pening inn til Súðavík og í veruleikanum góvu meir p. høvd enn íslendingar sjálvir gjørdur, og tað vóru teir rættiliga ovfarnir av, sigur Andrea á Rípunni.